www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 239. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 14. жовтня, 1926.

TWO CENTS VOL. XXXIV No. 239 Jersey City, N. J. Thursday, October, 14. 1926. THREE CENTS

КОНВЕНЦІЯ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ОСУДЖУЄ ДИКТАТУРУ БОЛЬШЕВИКІВ І ФАШИСТІВ

ДІТРОЙТ, Мишиген, 12. жовтня. — Цілий майже нинішний день засідань конвенції Американської Федерації Праці зійшов на дискусію над резолюціями в справі відносин американського юнійного робітництва до російського большевицького уряду.

Справа виринула на денний порядок наслідком резолюції, після якої Американська Федерація Праці малаби вислати до Росії делеґацію на розслідженнє умов. Були також резолюції за признанням большевицького уряду. Всі сі резолюції осудив наперед резолюційний комітет конвенції, а опісля й ціла конвенція.

В справі признання большевицького уряду конвенція заявилася проти, називаючи при тім большевицький уряд найбільше безоглядною, найбільше протисуспільною, найнебезпечнійшою інституцією в світі. До такого острого виступу проти большевицького уряду довели конвенційних делеґатів самі таки большевицькі аґенти своєю підпольною роботою по американських юніях. Обурені на се „вертіння зі середини", делеґати видали на большевицький уряд острий присуд.

Рівно остро делеґати осудили фашистський уряд Італії, зазначуючи при тім свою піддержку для італійського робітництва, угнетеного фашистською диктатурою.

На конвенції виринала ще раз справа юнійного попертя для кандидатури Ал. Смита на уряд президента Злучених Держав в 1928. році. Віцепрезидент Федерації Праці Вол звернув увагу на газетні голоси, після яких заява конвенції проти видавання в користь Смита заяви в теперішних виборах малаби значити осуд Смита; Вол заявив супроти сього, що зорганізовані робітники стоять за Смитом і його кандидатурою.

АЖ ТЕПЕР ЗІБРАЛИСЯ ПЕРЕЧИТИ...

ВАШИНҐТОН, 12. жовтня. — Польська амбасада видала публичну заяву в справі газетних вістий про польсько-румунський договір. Каже амбасада, що з огляду на те, що вістка про сей договір уперто держиться в газетах та баламутить опінію, амбасада чується зобовязана заявити, що такого договору нема. Є лишень старий договір з 1921. року, який тепер знова відновлено на нових 5 літ без зміни.

АҐІТАЦІЯ ЗА УЧАСТЮ В ВИБОРАХ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 12. жовтня. — Чарлз Дос, віцепрезидент Злучених Держав, говорив тут на конвенції Американського Леґіону, закликуючи Леґіон до аґітації за участю горожан у виборах. Він говорив, що зростаюча байдужність до виборів грозить свобідним американським інституціям.

„ЗАКОН ПРО КВОТИ РОЗБИВАЄ РОДИНУ".

НЮ ЙОРК, 12. жовтня. — Організація для допомоги іміґрантам видала публичну заяву проти квотового закона, який розбиває родини, розділює батьків і мужів від дітий і жінок. Сі опісля стають справдішною небезпекою для американсько-громадянського життя.

Зарадити сьому можна через таку зміну теперішнього іміґраційного закона, щоби допускати до краю жінок і дітий натуралізованих іміґрантів без огляду на квоту.

ПОЖИВА И ВИГЛЯД.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 12. жовтня. — Др. Росел Бантинґ, професор дентистики на Мишиґенськім університеті, говорив тут на конвенції Американського Дієтичного Товариства, що балачки про „слабу щоку" та „сильну щоку" се пустий забобон. Люди мають слабі або сильні щоки не тому, що в них слаба чи сильна воля, але тому, що вони мають слабо або сильно розвинені кости, а передовсім зуби.

Се знова залежить від поживи людини. Цукор приміром дуже шкідливий для зубів. Чищенне зубів лишень зменчує можливість гниття зубів.

ЦІКАВІ ПЕРЕГОНИ.

НЮ ЙОРК, 12. жовтня. — Громадка хлопців з одного відділу скавтської організації в Бруклині пішла в перегони до Вашинґтону, але в сей спосіб, що переганяючися мали просити по дорозі автомобілістів підвести їх. Побідник добився з Ню Йорку до Вашинґтону за 10 годин.

ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД „ДУХОВНИМИ ВОЛОКИТАМИ".

НЮ ЙОРК, 12. жовтня. — На зборах нюйорської конґреґаціональної церкви виступив один проповідник сеї церкви з осторогою перед „духовними волокитами". Так він назвав проповідників, які волочаться з міста до міста, впрошуючися до церков на проповіди, щоби відтак дістати від громади постійну посаду. Він говорив, що сі люди частенько поповняють на ріжних своїх парохіях ріжні неморальні вчинки, а пригнані обуреною громадою, йдуть шукати нової громади там, де їх не знають. Звичайно лист до когось зі старих парохіян може роскрити такого духовника.

КОРАБЕЛЬ, ЩО БУВ ЗАТОНУВ, ПОЇХАВ ДОВКОЛА СВІТА.

НЮ ЙОРК, 12. жовтня.— Нині виїхав звідси в подорож довкола світа корабель Лаконія з лінії Кунарда. Дня 5. вересня сього року сей корабель наїхав серед густої мраки на підземну скалу яких 10 миль від Квінставну. Скала зробила була таки поважну проточину в дні корабля, але корабель успів доїхати до нюйорського порту, звідти тепер, по відповідних направках, виїхав у дорогу довкола землі.

НАВКОЛО ГЕТЬМАНСЬКОЇ БУЛАВИ.

Після оголошення невдалої памяти „універсалу" Полтавець-Остряниця взявся за справу орґанізації свого народу з межи української еміґрації на Чехах, в Болгарії і т. д. „Українське культурне Обєднання" в Болгарії, орґанізація, що нараховує 2—3 членів, урочисто визнала за гетьмана Полтавця і навіть спромоглася випустити спеціяльну відозву, що закінчується так: „Українське культурне обєднання в Болгарії на урочистому засіданні по вільному й непереможному бажанню одностайно й рішуче ухвалило — визнати військового отамана Українського Козацтва Полтавця-Остряницю за єдино-бажану відповідну особу, що може й має право взяти на себе великий тягар і історичний титул законного державця землі української — гетьмана вільної, соборної великодержавної України... З прапором Бог і Україна в руках, з цим написом у наших серцях українських, дружними могутніми рядами єднаймося круг обраного нами вільною волею провідника — гетьмана України й національного диктатора Полтавця-Остряниці".

У Празі нового гетьмана визнала місцева леґія українських націоналістів.

Наперекір Остряниці збирає свої круги бувший гетьман Павло Скоропадський. З цією метою він роспочав орґанізацію в Берліні Інституту Українознавства.

УКРАЇНСЬКА МЕНШІСТЬ ПРОТИ ГНЕТУ В ПОЛЬЩІ.

Делеґація українських меншостий, що живуть під гнетом ріжних держав, звернулася до Ліґи Народів з протестом против обрання Польщі членом Ради Ліґи. — Нинішня політика Польщі, — говориться в тому протесті, — не дає й ніякогісінького права бути членом міжнародної орґанізації, що — за своїм уставом — повинна стежити за додержанням справедливости. Польща, яка на свойому терені живосилом вдержує понад 10 міліонів чужоземного населення, дуже часто буває втягнута в конфлікти, що відограє в них ролю сторони, отже не має права займати місця в судовій колеґії, бо ще було-б разячим порушенням елементарного правила справедливости — ніхто не є суддя в своїй власній справі.

УКРАЇНСЬКІ ПОРТИ.

Українські порти Одеса і Миколаїв цілком готові до експорту, що на них по плянах припадає. Особливо про Одесу можна казати, що вона найбільш досконалий з наших портів. За останній час в Одесі збудовано механічний перевантажник, а також велику сушарку для кукурузи. Для експорту соняшникового олію побудовано два великі баки з механічним приладдям для наливання з цистерн і виливання на кораблі. Тепер добудовуються ще 4 баки. В Миколаївській пристані будується новий елеватор.

СПРАВА ЗАГАЛЬНОГО НАВЧАННЯ НА КИЇВЩИНІ.

На шляху до здійснення пляну загального навчання Київщина зробила значні успіхи.

Всього в окрузі є 735 трудшкіл, у яких 48,872 дітей. З цих шкіл у Київі 112 і в районах 623, з яких майже 50 проц. ще не розгорнені в чотирохрічки. В Київі із всіх трудових шкіл налічується 67 семирічок.

Щодо національної приналежности школи в районах поділяються так: українських — 591, польських—11, російських — 2, еврейських — 11, німецьких — 2, і чеських — 1. В Київі школи поділяються: українських — 37, мішаних українсько-російських — 14, російських — 29, еврейських — 6, рос.-еврейських — 6, польських — 2, німецьких — 1, чеських — 1, народів Сходу — 1.

На селі одна школа пересічно припадає на 1787 чол. населення та на 122 дітей, віком від 8 до 11 років, у Київі на 3730 чол. населення та на 315 дітей того самого віку.

Щоб провести загальне навчання, треба, на підставі перепису дитячого населення, відкрити на Київщині до 1929 —30 шкільного року 1416 шкіл молодших комплектів, яких у 1925—26 р. уже відкрито 291; в Київі треба відкрити до 1929 —30 року ще 69 комплектів.

ШОВІНІСТИЧНА ДУРИЛКА.

Львівське „Слово Польске", яке постійно управляє цинічну, систематичну провокацію Українців, занялося цими днями справою ...відібрання від Українців церкви св. Петра і Павла на Личакові, мовляв, ця церква є костелом, який забраний Йосифом II. дістався неправно в руки „русинуф". Цією справою повинна занятися, на думку „Слова Польского", Орґанізація Народова — тим більше, що парох церкви о. Дуткевич „виріжняється ненавистю до Польщі; в урядах виправляє демонстрацію та авантури, яке демонстрацію та авантури".

ЯЗАСУД НА БІЛОРУСИНІВ.

Окружний суд у Новгородку судив 21 Білорусинів під замітом орґанізації повстання против Польщі. З них засуджено чотирох на 5 років тюрми, дванацятьох на 4 роки, пять обжалованих увільнено.

НАУКОВІ КОМАНДИРОВКИ ЗА КОРДОН З УКРАЇНИ ЗА 1926 Р.

Укроловнаука подає цікаві відомости про закордонні командировки вчених з України. За яких кілька місяців (з весни до вересня) Наркомосвіта й Головнаука командирували за кордон понад 125 чол.; багато з них на державні гроші. Багато з командированих пробуде за кордоном 2 до 3 роки. 55 кращих професорів і лікарів України, було командировано цього року в Німеччину, Францію, Анґлію й Італію для вивчення нових методів лікування рака, сухіт, діябету й инших соціяльних хвороб. Крім того лікарі вивчали постановку санітарно-курортної справи.

Другу групу становлять інжиніри й спеціялісти з індустр.-техн. наук. Ця група нараховує 21 чол. Більшість їх відвідало Німеччину, Анґлію, Америку й Чехословакію. Далі йдуть хеміки й математики, що числом 17 виїздили за кордон, головно в Німеччину й Францію.

Для розвитку відносин з дічами західно-европейського мистецтва й малярства було відряджено 14 українських наукових робітників. Позатим відїхало за кордон 9 наукових робітників з галузі соц.-економічних наук, 4 з галузі сільськогосп. наук, 3 ветеринарі і 2 біольоги.

В новому 1926/27 р. передбачається такі наукові командировки за кордон значно поширити.

УРОЧИСТИЙ ЮВИЛЕЙ М. С. ГРУШЕВСЬКОГО.

Дня 4-го жовтня ц. р. в м. Київі відбулося урочисте святкування ювилею з приводу 60 літ народження і 40 літ науково-літературної і громадської діяльности Голови Української Академії Наук М. С. Грушевського. В справі орґанізації ювілею обрано Комітет з представників громадських орґанізацій на чолі з академиком Тутківським. В святкуванні крім українських приймуть участь і наукові орґанізації Радянського Союзу, а саме: Всесоюзна Академія Наук, білоруські, вірменські наукові орґанізації, тощо, рівнож і низка чужоземних учених.

РУПНА ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА.

Югославянські газети бють на валт, що селянство Югославії щораз більше руйнується. Коли в 1918 році не було ні одної продажі селянських садиб з молотка, то починаючи з 1919 р. чимраз більше продається селянських садиб за неуплату податків і боргів. Так, 1919 р. було продано 15 садиб, а в 1925 р. вже аж 480. Цього року має бути продано ще більше селянських господарств.

ВІЗИТАЦІЯ КАТОЛИЦЬКИХ КОСТЕЛІВ В РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛИКАХ.

З Минська повідомляють, що там прибув представник Ватикану, кардинал Дербін, з наміром візитації католицьких костелів на терені Радянського Союза.

УГЛЕВИЙ СТРАЙК ПІДОРВАВ АНГЛІЙСЬКІ ЮНІЇ

ЛОНДОН, 12. жовтня. — На конвенції анґлійських робітничих юній виступило кілько бесідників з отвертою заявою, що страйк анґлійських углевих робітників підорвав фінанси юній так, що вона нині не може вже давати дальше допомогу страйкуючим. Юнія має тепер великі довги, з яких її буде тяжко добутися, бо безробіття не дозволить виповнити назад юнійний скарб.

ВЕЛИКА КРАДІЖ У ФРАНЦУЗЬКІМ МУЗЕЮ.

ПАРИЖ, 12. жовтня. — З так званої скарбової вежі в замку князя Домель в Шантілі, який тепер є національним музеєм, вломники викрали нині раненько діямантів і других дорогоцінностий на суму яких трох міліонів долярів.

РУМУНСЬКА КОРОЛЕВА МАЛА ПЕРЕПРОСИТИСЯ ЗІ СВОЇМ „БЛУДНИМ СИНОМ".

ПАРИЖ, 12. жовтня. — Румунська королева Марія виїхала нині з порту Шербурга в дорогу до Америки, де, як кажуть, вона має шукати богатого мужа для своєї дочки.

В Парижи перед відїздом перепросилася вона зі своїм найстаршим сином, якого всі називають „блудним сином" румунської королівської родини, бо він якимись тайними провинками довів свою родину до того, що вона його позбавила прав до румунського престола.

ПРУСЬКІ СОЙМОВІ ПОСЛИ ДАЛІ СВАРЯТЬСЯ ЗА ЦІСАРСЬКІ ЗАМКИ.

БЕРЛІН, 12. жовтня. — У пруськім соймі знова прийшло до бійки межи послами, коли наново почато дебату за відшкодовання для родини бувшого німецького цісаря. Один посол кинув фляшкою в президента палати. Навіть видці на ґалерії кидали книжками на послів, поки поліція не опорожнила ґалерії.

ПЯНІ ПОСЛИ НА ЗАСІДАННЯХ.

ЛОНДОН, 12. жовтня. — Др. Солтер, посол до анґлійського парляменту, заявив на річних зборах одної запомогової організації, що він бачив у парляменті неодного посла в пяному стані. Пити мають просто посли всіх партій, але найчастійше пяні приходять до парляменту посли з консервативної партії.

ФРАНЦУЗЬКИЙ БУДЖЕТ.

ПАРИЖ, 12. жовтня. — Премієр міністрів Пуанкаре предложив нині парляментови новий французький державний буджет. Замітний він тим, що се по раз перший від часу війни в буджеті виказана надвижка приходів понад росходи. Міністри признають, що надвижка неправдива.

КОРОЛЬ БОЇТЬСЯ СВОЇХ „ВІРНИХ ПІДДАНИХ".

МАДРИД, 12. жовтня. — Уряд думає відкликати заповіджені відвідини еспанського короля до Барсельони, столиці Катальонії, бо поліція доносить, що Катальонці такі розярені на короля за душенне їх національного руху, що хтось з катальонських анархістів може легко покуситися на королівське життя.

СТРАШНІ БУРІ В ЕВРОПІ.

АМСТЕРДАМ, 12. жовтня. — Цілу полосу від Данії до Голяндії захопила нині страшна буря, котра затопила кілька лодок. Коло сього порту потонула портова лодка Агата Марія з 14 моряками. На ріці Мас затонув кораблик з 4 моряками, а на Північному морю потонув корабель Коперник з 14 людьми залоги. З них виратувано лишень 3 моряків.

ПОЛЬСЬКИЙ БУДЖЕТ.

ВАРШАВА, 12. жовтня. — Як показується з польського державного буджету, предложеного нині соймови, польська армія пожере понад третину всіх приходів польської держави, або 662 міліони злотих.

Головним жерелом приходів є горівчаний монополь, який має після обчислення міністрів принести державі 275 міліонів злотих.

РЕЗИНАЦІЯ ЧЕСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА.

ПРАГА, 12. жовтня. — Премієр чеських міністрів Черни виїс на руки президента Масарика резиґнацію свого міністерського кабінету. Рівночасно Свегла викінчив працю коло уложення парляментарного кабінету, в якім Беніш буде міністром заграничних, а Черни міністром нутрішних справ.

ПОЧИНАЮТЬ ЛЕТ ПОЧЕРЕЗ АФРИКУ.

МАРСИЛІЯ, 12. жовтня. — З аеродрому французької воєнної фльоти вилетіли нині в дорогу до острова Маджаскару, що лежить на індійськім океані, на схід від Африки, два великі воєнні морські гідроплани. На кождім літаку є по двох жовнірів. Мають вони летіти здовж Атлянтійського побережа від Тангеру аж до Порт Елен і Мавретанії. Звідси полетять здовж рік Сенеґалю, Нігера, Бенюе, Гарі, Горішного Убанґі та Конґо та озер Танґаніка й Ніяса. З Мозамбіку мають вони перелетіти через Індійський океан до Маджунґи на Маджаскарі.

Колиб вони приїхали на час перед початком осінних дощів, вони будуть ще й пробувати вертати сеї осени, летючи сим разом здовж великих африканських озер, долиною ріки Нілю до Середземного моря, а відтак здовж Африки аж до Тунісу, а звідси через море до Корсики й Ст. Рафаєль в Франції. Подорож малаби виносити 28,000 кільометрів (коло 18,000 анґ. миль)

Користайте з нагоди! Користайте з нагоди!

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС!

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 63 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерси Ситі і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВОЄННІ ХМАРИ НАД СХІДНОЮ ЕВРОПОЮ ГУСНУТЬ

Майже рівнобіжно зі заходами полагодити спірні питання Европи мировим способом і так поставити основи під спокій та згоду межи державами світа, йдуть по Европі й противні заходи, заходи довести як найскорше до воєнного зриву.

Сюди треба зачислити наперед згоду межи Польщею й Румунією, якої текст роздобув свого часу американський наукадчик Герст. Ся угода, котра мала бути підписана дня 23. марта 1926. року, зобовязувала згадані держави до військової допомоги на случай війни зі сторони Росії.

Дальшим кроком у тому самому напрямі треба вважати російсько-німецький договір, підписаний в Берліні дня 24. квітня сього року. Хоча на зовні він не військовий, та про те, що рівнобіжно з ним не говорено тайно про можливу війну, ніхто не може сумніватися.

Сказує на се далі заключений минувшого тижня договір межи Росією а Литвою, на основі котрого Росія признає Литві права до границі, як вона стояла перед наїздом Желіговського, себто й права до столиці Литви, Вильни.

Коли взяти кождий з тих договорів за порядком, то побачимо, як заостриється ворожнеча межи державами середної й східної Европи, як кождий слідуючий державний договір завязує острійше конфлікт та робить його більше неминучим.

Російсько-литовський договір викликав протест зі сторони Польщі. Польське міністерство заграничних справ уже виправило до Москви ноту, в якій заявляє своє бажанне жити в згоді з Росією, але рівночасно домагається вияснення в справі згоди межи Росією а Литвою.

Шведські газети отверто поясняють російсько-польське непорозуміння як предтечу війни на сході Европи.

ЗРІСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТИ НЕ ЛИШАЄ НІ КЛАПТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

„Новий Час" пише:

Українське населення, що опинилося в межах Р.С.Ф.Р.Р., почало останніми часами проявляти доволі сильний рух в напрямі самоосвідомлення та українізації своїх шкіл та самоврядних установ.

Харківські „Вісти" з 3. вересня приносять жмінку відомостей про життя поселенців українського селя на Армавірщині, що разом з північно-кавказьким краєм входить в межі російської держави. Українців — пише згаданий часопис — є в Армавірщині 392,613. Всі вони займаються виключно хліборобством. Вони не належали до Кубанського козацького війска, бо переселились тоді, коли приниманнє до козаків вже припинено й тому не одержали від б. царського уряду козацьких земельних наділів. У свій час селились вони на вільних, широких та рівних степах, по більшости цілими хуторами, що згодом розрослись у села в 12—15 тисяч мешканців.

Найбільше поселилось там Полтавців, колишніх безземельних та малоземельних селян.

Крім давніх є також переселенці з рр. 1918—19.

На Армавірщині нема Українця, який би орав конякою або волами. Армавірський степ треба орати чотирма кіньми і то добрими, або трактором. Кінна молотарка зникла, її замінив двигун льокомобілі. Селянам живеться гарно.

До революції не було майже в окрузі національного та культурного українського руху. Існував один український гурток в Армавірі, щось в роді нашої „Просвіти", але більшого впливу на маси він не мав.

Стихія українського руху прокотилась по армавірській окрузі щойно 1917 року. Армавірські Українці заснували тоді „Українську Раду", та підпирали активно київську „Центральну Раду", самі готуючись до установчих зборів.

З приходом московських большевиків розгоряє на Армавірщині повстанський рух, що перетрівав з короткими перервами до 1924 року.

За той весь час зросла значно національна свідомість мас, а українізаційний рух поплив широким руслом особистої ініціятиви молоді. По селах завязалось багато культурних гуртків, в деяких селах засновано вже українські школи.

В минулому році скликано було окружну українську хліборобську позапартійну конференцію, в якій взяло участь 60 сіл та деякі хутори. Намічено відкрити 58 українських шкіл та скріпити українізаційну роботу на місцях.

Робота проводиться, але все ще стрічає сильну протипропаганду Москалів. Це однак не спинює армавірських Українців у праці та є надія, що в скорому вся Армавірщина почує себе українською.

ЖЕРТВИ, ЗІБРАНІ НА ПАМЯТНИК ІВАНА ФРАНКА, АБО НА ДОПОМОГУ РІДНОМУ КРАЄВИ, НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА СЛІДУЮЧУ АДРЕСУ:

OBYEDNANYE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН

ПЕТРО АРТЕМОВСЬКИЙ-ГУЛАК.

(В річницю смерти).

Котляревський був тим письменником, що перший написав свої твори чистою українською народною мовою й тим започаткував добу відродження українського письменства, яке так могутно й блискучо розрослося.

Безпосереднім продовжувателем праці, започаткованої Котляревським, був Петро Артемовський-Гулак. Перебував він у Харкові, в той час важнім культурнім українським осередку, в якому при харківськім університеті гуртувалися відомі українські письменники, як Корсун, Боровиковський, Щоголів, Метлинський, Григорій Квітка-Основяненко та инші.

Артемовський-Гулак перший по Котляревському здобув велику славу українського письменника. Писав Артемовський-Гулак не тільки оригінальні твори, але й переробляв на українську мову з польського та німецького.

Прекрасна лірична балляда „Рибалка", Читаєш її, і так немови чуєш плескотіння води, немовби чуєш той чарівний голос русалки, що заманює молодого рибалку погратися з нею й поплескатися в глибині прозорої води. Читач віддається гіпнозі чарівної ласкаючої музики, що чується в його віршу.

Також прекрасно перероблена ним поема „Пан Твардовський". Уже з першого віршу захоплює читача музика вірша немовби відразу входиш в гурт веселого гуляючого люду. Відразу змальовується постать пана Твардовського, розгульного шляхтича, що пе за гроші, які отримав від чорта, підписавши з ним запродажню на свою душу. Артемовський-Гулак, великим майстром слова показується тут в мальованню природи, чи життя людського, людських переживань, людського руху.

Але головно, прославився він знаменитими своїми байками, між якими на першому місці стоїть його байка „Пан та собака". Це не невинна байка, котра висміває пороки людей, а гострий, саркастичний протест проти страшного ладу, що тоді давив українського селянина. Протест проти кріпацтва. Щоби таку байку написати, треба було бути не тільки поетом, але й громадянином-борцем за кращу долю покривдженого люду.

Той дурень, хто йде дурним паном [служити,
А більший дурень, хто їм дума до- [годити.

В цих словах не лише протест проти кріпацтва, але й протест проти тих, що добровільно йшли служити московському цареви. Протест проти тих, що забували інтереси свого рідного краю та вислугувались перед ріжними русифікаторами.

Протестуючи проти нелюдського поводження панів з своїми кріпаками, Артемовський-Гулак говорить так:

...Скличь сюди тих навісних панів,
Що воду із своїх виварюють рябків;
Звели на струп рябка їм підбіль при- [кладати,
Аджеж то й над псом невинньонькі жар- [ість мати.

Щоби підносити протест проти кріпацтва в Росії тих часів страшного гнету російської реакції, треба було мати велику відвагу. Що не зробив уряд, се зробило реакційне громадянство. Як адміністраційне око якось проморгало це Артемовському-Гулаку, зате панство поставилося до нього вороже й не могло вибачити йому цього „гріха молодости". Віра та дійсно лишилася поривом молодости, бо почавши писати так блискуче, що можна було сподіватися з нього великого поета, він скоро здрібязковів. Поруч з високопатріотичними віршами, як наприклад „Іванчинай-Писаревій", який закінчує щирими словами:

Чи є в світі мати друга,
Як та Україна?

писав він також й такі вірші, як „Козацька мати", що закінчує таким цинічно-уразливим жартом:

А щож робити, що сталось так?!
Царство їй небесне!

Себто Україні.

Поруч з прекрасними бадьорими творами, що протестували гостро проти неправди й кривди та кликали до кращого життя, трапляються у нього й такі, з яких вів страшним песимізмом, покорою до тяжкої долі й безцільности земного життя. Це він висловлює сильно в прекрасному по мові й формі віршу „До Пархома":

Покинеш все: стіжки й скирти,
Всі ласощі, пасіки, цибулю
Загарба инший все, а ти
Зісн за гірку працю дулю.
Чи соцьким батько твій в селі,
Чи сам на панщині працює —
А смерть зрівняє всіх в землі,
Ні з ким, скажена, не жартує.

Очевидно, таку зміну в душі поета викликали тяжкі обставини тогочасного українського національного життя. Тож були се лише початки українського національного відродження. Правда, тоді вже світило на Україні сонце українського національного відродження, Тарас Шевченко, але промінні його ще не встигли розвіяти темряви, ще не встигли зігріти душі всіх. Тому й Артемовський-Гулак попадав в песимізм, бо й йому здавалося, що вся праця його та його сучасників піде на марно. Він говорив:

І марно як жили, так марно і помруть,
Як ті на яблоні червині скороспілки,
Що рано відцвіли та рано й опа- [дуть, —
Ніхто по їх душі та й не лизне горіл- [ки.
І років через сто на цвинтар прийде [внук,
Де гнилі кости їх в одну копицю [сперли,
Поверне череп їх та в лоб ногою [— стук
Та скаже: „як дурнями жили, так [дурнями й померли!"

До такого песимізму приводить автора брак віри в те, що „Встане Україна", як говорив Тарас Шевченко. Брак віри у відродження свого народу, брак віри в перемогу, привів до того, що зламався Артемовський-Гулак, як людина, як громадянин і на нівець зійшов, як поет.

Всеж таки історія української літератури забезпечує Артемовському-Гулаку довічне місце й за ті перлини, якими він збагатив нашу літературу, хоч при инших обставинах, кншій натурі, маючи такі задатки блискучого поетичного талану, мігби був стати великим українським поетом-сатириком.

Петро Артемовський-Гулак.

ПАН.

Якийсь десь пан ясновельможний,
І гордий, і самовдоволений,
(А може був то лях),
Як-раз утратив на свій шлях,
У пекло до Плутона.
Не встиг одважить ще й поклона,
Як тут спитав його Еак:
— „Ну, на тім світі, що ти, як,
Чим був ти, де родився?
Як жив і чим живився?
Ти перед нами не гріши,
Кажи лиш правду, не бреши!"
Пан глянув: перед ним мужик!
А пан наш не привик,
Щоб так мужик з ним обмежився.
— „Я із польського єстем панства,"
Вельможний дзиком одповідав:
— „До пізди спав, до пізньої обі- [дні,
Був власним паном на Волині."
— „За цеж тобі пасти свині!"
Еак так пану присудив
І вальки дав Плутонові вгодив.
Якби і в нас такий судок судив,
Багацькой спинитися народив.

Петро Артемовський-Гулак.

РИБКА.

(Байка).

В ставочку пліточка дрібненька
Знечевя зуздріла на удці червяка,
І так була раденька!
І думка то була така,
Щоб підвечіркувать смашненько.
Ну, дейко, до його швиденько!
То збоку ускубне,
То спереду поцупить,
То хвостика дизне,
То знову впять підступить,
То вярне, пірне,
То сілне, то смикне,
Вовтузиться, ялозиться і пріє,
Таба! те ротина таке узеньке, бач,
Що нічого не вдіє!
Хоч сядь, та й плач!
„Ой, горенько мені на світоньку," мовляє,
„За що мене так доля зневажає?
Тим пельку і живіт дала з ковальський міх,
Тим зуби, мов шпички, а нам на глум, на сміх,
Рот шпилькою неначе простромила]...
Ой, правду дядина небога говорила:
Що тільки на світі великим рибкам жить,
А нам малим в кулак трубить!..."

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ФАКТИ ПЕРЕКОНАЛИ.

Хочу поділитися коротко з читачами „Свободи" тим, що мені тяжить на серци.

В нас у Фраквилі є богато Українців, які читали всю ту полеміку, яка завелася в українських газетах в Америці, але які не заявлялися ні за сею ні за другою стороною. Ми не казали, що наша газета пише неправду, але ми й не казали, що вона пише правду. Ми хотіли підождати, поки нарочно не переконаємося, хто пише правду.

Нарешті ми діждалися. Сего літа дехто з нас мав нагоду почути тут проповіди польського біскупа, який приїзджав сюди посвячувати польський косцьол. Ціла проповідь біскупа була національна, патріотична. Він говорив до американських Поляків, чому вони повинні цікавитися справами Польщі, і страшними карами на сім і на тім світі грозив усім тим, що не дбають за свій народ та за свою державу.

Коли епископ Бочачевський заповів свій приїзд до нашої місцевости на день 10. жовтня, то ми всі сподівалися, що епископ Богачевський, як щирий Українець, буде говорити про українські національні справи так щиро й відважно, як польський біскуп говорив про польські. Ми сподівалися, що він росповість нам про тяжкі терпіння українського народа під польським панованнем, про переслідуванне українських церков, про арешти епископів, та про те, як український народ бореться проти нерівної сили. Ми ждали, що він закличе нас помагати сій боротьбі українського народа та загрозить карами усім українським хруням.

Богато народа зійшлося почути патріотичної проповіди епископа Богачевського. На проповідь ждав народ і діждатися не міг. Нарешті проповідь почалася. Зачав епископ говорити про таланн, відтак перейшов на мучеників, від мучеників пішов до Жидів, від Жидів до поган в Австралії. Говорив на загал такі самі річи, які ми чуємо кождої неділі від своїх парохів. Не було ні одного нового слова.

Зійшов він у своїй промові цілу кулю земську і повертав до кождого гаразд, але не на Україну. Лишень, як хотів говорити про злих людий, то на Україні їх шукав. Говорив, що наш народ може діждатися вічного щастя лишень тоді, як буде слухати Божих наслідників у Римі, бо з них говорить Дух Святий. Говорив, що в Америці є такі наші парохії, які не слухають Божого наслідника в Римі, і тому не найдуть собі ласки Божої, але кару вічну. Чому українські католицькі церкви розпадаються, він не говорив.

Говорив він про ріжних дивних реальностей, коли панять про Івана Франка живе нині так само живо, як вона жила за його життя, та заявив, що Франків дух у народі через те не помре, що проти нього вибралася з проповідями жмінка священиків. Дух Франка буде жити й український народ скине зі своїх плечий вороже ярмо.

В найблищу неділю о. Ващишин почав у церкві на проповіди виступати проти святкування памяти Івана Франка, називаючи його грішником, безбожником, і таке инче. Парохіяни, обурені сим словами, стали виходити з церкви. Під церквою зібралася поважна громада людий, які ждали, поки не вийде о. Ващишин. Не діждавшися його, вони всі вдалися на галю та урядили збори. Гр. Теодора Левчишина вибрано предсідателем, а гр. Григорія Перчака й Григорія Мишишина секретарями. По довгій, але спокійній дискусії, ухвалено відповідні резолюції, які принято одноголосно.

1) Збори домагаються, щоби священик залишив свої виступи проти святкування памяти Івана Франка.

2) Збори домагаються, щоби священик говорив на проповіддях Слово Боже, а не переповідав статтий Назарука.

3) Збори домагаються, щоби священик перестав роздавати брошурки й книжочки, писані Назаруком, а видані епископом Богачевським, які чернять память Івана Франка, та виступають проти боротьби українського народа за свободу.

4) Збори домагаються, щоби священик перестав зборонити дякоучителеви П. Рогачеви брати участь у народній роботі, брати участь у концерті Івана Франка.

5) Збори домагаються, щоби наша церква називалася українська церква, та щоби її священики не залишали народної роботи у користь того народа, котрий сих священиків своєю працею удержує. Українські імігранти хочуть бачити своїх братів у старім краю свобідними, і тому українські священики й церкви в Америці обовязані запротестувати проти польсько-римської згоди (конкордату), якою українську католицьку церкву повернено на службу польській державі.

6) Збори заявляють, що вони не дадуться відстрашити від святкування памяти Івана Франка агітацією й називанням Франка безбожником, грішником, і таке инче. Такими виступами проти Івана Франка священики звернуть лишень увагу на ті тяжкі злочини, яких допускалися священики в Св. Інквізиції.

7) Збори ухвалюють признанне для тих священиків, які не дивляться на грозьби переслідувань зі сторони свого епископського уряду, але відважно стоять з народом. Честь таким священикам! Такі священики усе будуть мати місце й честь серед народа. Нарід їм поможе виполоти кукуль з церкви та буде боротися проти неправди так довго, поки наша церква не стане правдивою Христовою церквою, яка стоїть за правдою й справедливостю.

До сього протесту прилучилися товариства: Запорожська Січ, Братство Сошествія Св. Духа, Братство Св. Михаїла, Братство Св. Миколая, Товариство Тараса Шевченка і Горожанський Клюб.

За Комітет:
І. Бринтієвич, Лука Благітка,
І. Чопик, Т. Левчишин, М. Андріїв, М. Мамчин.

ВІДТВЕРТІСТЬ У БОРОТЬБІ.

Прочитав я голоси читачів у „Свободі", і стрінув межи ними дописи від українських священиків. На мою думку, ті священики не повинніби стидатися подати свої імена під своїми дописями. Якби вони подали, то ми знали би тоді, хто се ті українські священики-патріоти, що наражуються своїми дописями на переслідуванне. За такими священиками, що відважно до лиця говорять свої думки, народ певно постоїть і не дасть їм кривди зробити. Як вони напишуть допись, а не підпишуться, то так виглядає, як то кума кумі каже: Я вам щось повідаю, якби ви нікому не сказали.

Петро Рак, Ст. Джосеф, Мо.

ЧЕСТЕРСЬКА ГРОМАДА ПРО БОРОТЬБУ.

Дня 14. вересня зійшлися тутешні Українці до галі порадитися, як і коли відбути свято 10-літної річниці нашого великого поета Івана Франка. Збори вибрали комітет, котрий має занятися концертом. Комітет відніссся до о. Ващишина, щоби він поміг при концерті в честь Івана Франка. О. Ващишин на се рішучо заявив, що він в концерті в честь Івана Франка участи не хоче брати. Тоді комітет просив його, щоби він хоча панахиду в церкві відправив для Франка, кажучи, що він не може же правити панахиди по такім безбожнику. Комітет на се відповів о. Ващишинови, що на тому світі певно є більша справедливість, коли панять про

ЮНІ СТАВИ, ОГАЮ.

Отсим повідомляється до відома всіх Товаришам, Братствам і Сестрицям, а тілько кінчить з ними місцевости У. Н. Союза, Народної Помочи, У. Р. Союза і Провідінням, щоби всі управи і управителі обмалися в найблиш НЕДІЛЮ, дня 17. ЖОВТНЯ, зараз по Службі Божій, на ЗБОРИ до У. Н. Дому. Також запрошуємо управителі з чинної парохії з Братами, щоби також явилися. Всі ті, котрі зійшлися на гадку 12-ту в полудне від ч. 526 W. Keyen Ave., так щоби можуть управителі ще до сіє вечіпку дати до сей місцевий зиїзд і розповісти всім своїх чинах, що будуть робити на будуче в Юнстаун.

Юнстаун, 339

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АНСОНІЯ, КОНЕТИКАТ.

Свято 10. роковин смерти Івана Франка.

За почином тов. Запорожської Січи, відділу 67. У. Н. Союза, засновано комітет до влаштовання врочистого свята 10-літних роковин смерти Івана Франка. До комітету запрошено отсі організації: Українську католицьку парохію; братство св. Ап. Петра і Павла, Хор св. Ап. Петра і Павла; Жіноче Сестрицтво св. Єлени; братство св. Косми й Демяна; братство св. Юрія і сестрицтво Любов, відділ 262. У. Н. Союза, всі з Ансонії, Конн., а кромі сього тов. Запорожська Січ з Дербі, Конн., братство св. Івана Хрестителя; Тов. Просвіта, братство св. Михаїла, і Українську Православну Парохію зі Сеймор, Конн.

До Комітету прислали своїх представителів отсі організації: Товариство Запорожська Січ, відділ 67. У. Н. Союза; братство св. Ап. Петра і Павла; Хор св. Ап. Петра й Павла; Братство св. Юрія з Ансонії Конн.; тов. Запорожська Січ, відділ 23. У. Н. Союза з Дербі, Конн.; і Українська Православна парохія зі Сеймор, Конн. Другі організації не тільки не прислали представителів, але навіть не були ласкаві дати відповідь.

Заходами сих товариств відбувся дня 26. вересня величавий концерт. Концерт відбувся в Опера Гавз в Ансонії, Конн.

Українська Ансонійська Громада мала нагоду перший раз витати в себе українського артиста М. Зазуляка, котрий своїм виступом звеличав свято, як рівнож дав нагоду нам звеличати свій прегарний голос. Публика була так одушевлена його співом, що не хотіла пустити його зі сцени, і за кождим виступом оплескам не було кінця. М. Зазуляк орудує вельми милим барітоном, та на жаль недуга його здоровля підкопала, а наша еміграція в Америці ще не зрозуміла тяжких обставин життя нашого артиста і по можности не помагає йому улекшити собі невідрадне життя, як він на се заслугує за свою горячу любов до рідної пісні.

Всі хорові продукції виконав Український Ансонійський Хор під дірігентурою гр. Р. Гвоздевича, який разом з хором поніс найбільше праці коло влаштовання свого концерту. Приємно було дивитись, як українська молодіж, роджена в Америці, так красно співала українські пісні. Учасники згадують сей виступ з приємностю та висказують подяку для щирих зусиль хору, його членів і дірігента.

В хорі сольові точки відспівали гр. А. Гвоздевичова, гр. В. Шуран, гр. О. Горбалівна і гр. П. Кляпцко. Таксамо добре виграли декламації. Видно було, що комітет старався, щоби се свято випало як найлучше. Як воно не випало ще краще, то се була вина обставин, серед яких приходилось комітетови працювати.

Святочну промову виголосив гр. Р. Слободян, головний урядник У. Н. Союза.

Не забули наші Українці й на політичних вязнів і на поклик предсідателя комітету гр. О. Мерещака зібрано $42.67 Межи сими жертвами зложила гр. А. Зборівська $5.00; гр. М. Зазуляк $2.44. Решту зібрано дрібними датками.

Чистий дохід призначений на будову памятника Івана Франка. Представляється він як слідує:

З продажи тикетів і соди прийшло $163.75. Загальний розхід виносив $117.14. Чистий прихід виносить $46.61. Тов. Запорожська Січ, відділ 67. У. Н. Союза жертвувало $25.00; тов. Запорожська Січ, Відділ 23 У. Н. Союза з Дербі, Конн., жертвувало $5.00. Збірка на памятник Івана Франка перед концертом (зібрав гр. В. Шуран) $19.25; гр. М. Зазуляк $7.75. Разом $103.61.

Сей звіт замкнений 2. жовтня 1926. Тому, що ще декотрі другі товариства обіцяли зложити жертву на памятник Івана Франка, повний точний звіт оголоситься пізнійше.

На послїднім засіданню комітету ухвалено одноголосно, щоби всі гроші на памятник І. Франка, як рівнож на політичних вязнів, переслати через Обєднаннє.

Комітет складає щиру подяку тим організаціям, що причинились до улаштовання сего так важного для Українців свята, як рівнож всім Українцям, місцевим і позамісцевим, котрі своєю присутностю дали поклін свому незабутному Каменяреви, найбільшому поетови і письменникови Галицької Землі І. Франкови. Сим концертом наша громада показалась свідомою й солідарною українською родиною. Ми сподіємось, що народне життє в нашій громаді з тим днем віджило, та що ми надалі будемо спільно працювати для великої мети, до котрої нас провадив наш Мойсей Іван Франко.

За Комітет:

О. Мерещак, предс.
І. Біньковський, скарб.,
І. Радзіх, секретар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Відділ Українського Народного Союза на допомогу пасейським страйкарам.

На зборах товариства Єдність, відділу 163 У. Н. Союза які відбулися дня 12. жовтня, порушено ще раз справу пасейського страйку. На зазив секретара зложили на сю ціль добровільні жертви по 25 центів отсі члени: Н. Волос, І. Дуда, П. Мельник, Гр. Фрайт, І. Балуш, Гр. Дацько, Й. Токарчик, І. Шегда, П. Труш, Ст. Гвіздь, Ю. Сенів, М. Лешак, Ю. Піскер і Васюрка; по 50 центів: П. Кріль і Закутинський, — Разом зібрано $4.50.

Минувшого місяця (вересня) роспродано було цілу книжку з тикетами на молоко дітям в сумі $5.00. З каси виасигновано $5.00. Разом зібрано $14.50. Гроші вислано на руки комітету. Відділ шле свою допомогу страйкарям, не дивлячись на те, що до цего часу малий процент членства відгукнувся на зазив, що був поміщений в „Свободі" в справі піддержки пасейських страйкарів.

Ми певні, що богато наших членів, які не були на зборах, зложать на сю ціль, по кільки хто може.

Й. Федюк, секретар.

ВЕСТ ЮТОН, ПА.

Боротьба проти ювилею Івана Франка.

Дня 19. вересня сього року відбувався в церковній галі звичайний місячний мітинг відділу 137. Українського Народного Союза. Кілька членів відділу постановили піднятп справу відсвяткування памяти великого українського поета послїдних років, славного каміняра волі, найбільшого Мойсея українського народа, Івана Франка.

Один член забрав слово й став представляти, що й наш відділ повинен піти з усім українським народом та відсвяткувати память того, що ціле своє життє віддав для праці для нас. Предсідатель відділу заявив на се, що він не розуміє та просив, аби член повторив ще раз своє внесенне. Член повторив. Тогди предсідатель спитав, чи члени на се годяться. Присутні на зборах члени згодилися одноголосно віддати честь Іванови Франкови. Щоби відсвяткувати гідно се свято, вибрано навіть комітет, зложений з О. Терлецького й Миколи Підгайного. Але по вибранню комітету зараз предсідатель замкнув збори, заявивши, що справа сваткования памяти Івана Франка се політична справа, до якої мітинг не має втручуватися, і тому він не дозволить докінчити дискусії над справою. Вибраний комітет остався без директив від відділу.

Тай на сьому ще не скінчилося. Хтось донїс про заходи відсвяткувати память Івана Франка нашому парохови, а сей у найблизчу неділю виступив у церкві проти сваткования памяти Івана Франка, а тих людий, які виступили за сваткованням, вимінив по імени як людий, які розбивають його церкву.

Член 137. відділу У. Н. Союза.

ГАЙДАМАКИ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
видання ілюстроване артистом А. Г. Сваєтьковою, велика настільна книга (13x17 цалів).
В карт. оправі $3.50, в полот. оправі $5.00, в люкс. оправі $6.00.
Замовляйте посилайте до:
„СВОБОДА",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УВАГА! НОНСТАВН, О.! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКР. СПІВ. ТОВ. БАНДУРИСТ З „СТІЛТОН"
— відбудеться —
ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ
в 10-ті роковини смерти
ІВАНА ФРАНКА
В НЕДІЛЮ, 17. ЖОВТНЯ 1926
В УКР. НАРОД. ДОМІ
HA WEST RAYEN AVENUE,
Початок о год. 7-ій вечером.
Вступ 50 центів.
Українські люде! Неділю 17. жовтня с. р. посвятім ту неділю в память 10-літних роковин смерти Того, котрий бажав для скованих волі, бажав для невільних долі і рівної правди для всіх. Во вік незабутного Великого Українця Івана Франка.
Концерт відспіває український хор „Бандурист", котрий побідив своєю піснею в Йонгстаун всі хори 16 націй на річнім всеамериканськім дни.
Проситься дорогих Родимців о численну участь. 238-40
Учитель Т. Кольоньский.

ПОЗІР! НЮЙОРЧАНИ! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ЖЕРЕБЕЦЬКА ЛЮБОВ", В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
— уряджує —
В СУБОТУ, 16. ЖОВТНЯ 1926
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В УКР. НАРОД. ДОМІ
217-219 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.
Початок о год. 6.30 вечер.
Вступ 50 центів.
МУЗИКА ПЕРВОРЯДНА.
Дорогі Родимці! Отсим запрошується всіх Українців і Українок до якнайчисленнійшої участи в цім Бали, де будете мали нагоду гарно забавитися і повеселитися в товаристві знакомих, а рівночасно причинятеся до розвою Тов. „Жеребецька Любов". На бали, кромі танців та других забав, будуть ріжні несподіванки. Рівнож буде можна вписатися в члени товариства. За добру та веселу забаву ручить
239-40 Комітет.

ВДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛІСТИ ПРАКТИКУЮЧОГО 32 ЛІТ У ВАШИХ НЕДУГАХ.
Без ріжниці, як застаріла Ваша недуга, я Вам помогу.
Хронічні недуги мущин і женщин лічу успішно модерними методами.
ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всіх недугах нервових, шкірних, кровних, нирових, мочевих, ревматичних, гемороїди та недугах кишок. З егзамінуйте вашу кров.
Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій візиті. X-РЕЙ і хемічна аналіза.
ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.
DR. KOLER, 638 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.
Український Лікар.
Години: Денно 9. рано до 8. вечер; в неділі від 9. рано до 2. пополудни.

ПОЗІР! — УКРАЇНЦІ В ШІКАГО, ILL!
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ЖОВТНЯ (OCTOBER 17), 1926 Р.
о 4-ій годині пополудни відбудеся
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В ЧЕСТЬ ІВАНА ФРАНКА
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ СВ. АП. ПЕТРА І ПАВЛА
9209 CHAUNCEY AVENUE, (BURNSIDE) CHICAGO, ILL.
Концерт сей відбудеться заходом спільного Комітету з товариств: Кружок Українських Жінок, Товариство Імени Івана Франка, Українська Січ, Відділ 183 Українського Народного Союза, Відділ 165 Українського Народного Союза братство св. Ап. Пера і Павла і Відділ 33 Сестрицтво Пр. Богородиці, при помочи хору ім. Ів. Котляревського. 239
Запрашаєся всіх Українців з Chicago, Ill., і околиці до численної участи в сім нашім торжестві. За Комітет: Юрій Небор.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!
ТЕАТР ІМЕНИ КАРПЕНКА КАРОГО
при співучасти пань: П. Троїцької, К. Котович і п.: Ф. Котович, Яновського, Яценка та инших
відограє в користь Товариства „ПРОСВІТА"
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ЖОВТНЯ (OCTOBER 17), 1926 Р.
пєсу в пяти діях, зі співами і танцями з народного життя, Вол. Мартиненчи
ПОТЕРЧУК
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 East 6th Street New York City.
Дірігент: п. Кіріченко. — Режісер: п. Володимир Кедровський.
Поч. точно о год. 8. вечер. — Крісла: І-рядні $1.00; ІІ-рядні 75 ц.
По представленню БАЛЬ. 239-40 Виділ.

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЇЦІ! ПОЗІР!
Тов. ім. Івана Франка, від. 83 У. Н. Союза в Филаделфії, Па.
— Уряджує —
ПЕРШИЙ МАСКОВИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 16-ГО ЖОВТНЯ 1926 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,
849 NORTH FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Початок о годині 7-мій вечером. Вступ 40 центів.
Вп. Громадяни! Уряджуючи сей Баль Товариство визначило три нагороди за відповідне замаскованне. Перша нагорода 5 долярів, друга 2.50 долярів, трета 1 доляра. Перші дві нагороди в золоті.
ЧИСТИЙ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА СИРОТИНЕЦЬ УКР. НАР. СОЮЗА.
239-40 До численної участи запрашає Балевий Комітет.

CARNEGIE HALL 7th AVE. ПРИ 57-ій УЛ. В НЕДІЛЮ ВЕЧЕРОМ ЖОВТЕНЬ 17, о 8.30
ОДИНОКИЙ В НЮ ЙОРКУ КОНЦЕРТ — ПРАЩАЛЬНА ТУРА
Александра Кошиця
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР
СОЛІСТ MAX POLLIKOFF, скрипак.
Тикети від $1.10 до $2.75 при касі тепер.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ
10-ЦАЛЕВІ $1.25.
УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ, Часть 1-ша
УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ, Часть 2-га
Сопран: Р. КРАСНОВСЬКА.
Барітон: ПАВЛО ГУМЕНЮК.
27056F (У сусіда хата біла, Д. Медовий тенор (Ой, не ходи, Грицю, Д. Медовий, тенор. НАРОДНІ ПІСНІ
27057F (Соколи-Соколи, Евген Жуковський, баріто. (Ми Гайдамаки, Евген Жуковський, баріто. ЖАРТОБЛИВІ ПІСНІ
27059F (Коза Дереза, Евген Жуковський, баріто. (Велика Память, Евген Жуковський, баріто. ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ
27058F (Я люблю чорняву, полька, свист сольо, з акомп. орхестри. (Ти моя миленька, полька, свист сольо, з акомп. орхестри.
A. LORCZAK
291 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗИМА ПЕРЕД ДВЕРМИ!
Памятайте, що Ваші рідні в краю чекають помочи від Вас, щоб заосмотритися на зиму. І памятайте при посиланню гроший, що
BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.,
ПОЛАГОДЖУЄ грошеві пересилки до краю скоро, дешево і цілком безпечно.
ПРОДАЄ шифкарти на ті найлїпші корабелі.
ВИКОНУЄ краївої правні і нотаріяльні справи.
КУПУЄ чеські корони і краївої ощадности.
ПРИЙМАЄ ощадности на процент і почтову.
ДАСТЬ провідню приятельску обслугу в кождій грошевій справі.
Адресуйте все:
BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.
Почавши від 9-го жовтня 1926 наш заграничний відділ буде отворений кождої суботи від год. 9. рано до 9. вечером.

БАНКИТИР УМЕР
комедія з сільського життя на три дії.
виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
„СВОБОДА", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного). (9)

— Микито Романовичу, Курбський — зрадник. Він втік до царевого ворога, а хибаж я царів ворог?

— Прости, бояринє, прости за нерозважне слово, але чому бути, тому не минути!

— Колиб ти, Микитко, лишився у мене, може й охолов би гнів царський, може ми з високопреосвященним уладилиб твоє діло, а тепер ти попадеш як смола на угля.

— Житте наше в руках божих, бояринє. Не годиться старатись продовжати його хитростю довше ніж Богу вгодно. Спасибі за хліб-сіль — додав Серебряний встаючи, — спасибі за дружбу (при сих словах він мимохіть змішався), а я поїду. Прощай, Дружино Андрієвичу!

Морозов поглянув на князя сумно-прихильно, та видно було, в душі своїй він його похваляв й що сам не поступивби инакше, колиб був на його місци.

— Нехай же тебе Бог благословить, Микито Романовичу! — сказав він, піднимаючись з лавки й обіймаючи князя, — нехай змягчить Бог серце царське. Нехай вернешся ти цілий із слободи, як отрок із пещі пламенної, і нехай я тебе обійму тогді, як тепер обіймаю, з усего серця, з усеї душі!

Князь і боярин розстались на сїнїм порозі. Було вже темно. Проїзджаючи попри частоїл, Серебряний побачив в саду біле платте. Серце його забилось. Він остановив коня. До частокола приступила Олена.

— Князю, — сказала вона шепотом, — я чула твою розмову з Дружиною Андрієвичем, ти ідеш в слободу... Боже сохрани тебе, князю, ти ідеш на смерть!

— Олено Дмитрівна! Видно, так угодно Господеви, щоби приняв я смерть від царя. Не на радість вернувсь я до рідного краю, не судив мені Господь щастя, не мені ти дісталася, Олено Дмитрівна! Нехай же буде наді-мною воля Божа!

— Князю, вони тебе замучать! Мені страшно подумати! — Боже мій, невжеж житте тобі зовсім опротивіло?

— Нехай воно попадає! — сказав Серебряний і махнув рукою.

— Пресвятая Богородице! — Коли ти себе не жалуєш, то зжалься хоть над другими! Зжалься хоть наді мною, Микито Романовичу! Згадай, як ти любив мене!

Місяць визирнув ізза хмар. Лице Олени, її жемчужний наїільник, ожерелье й дорогоцінні ковтки, її очи, повні сльоз, засіяли чудово. Ще плакала Олена, та вже готова була крізь сльози усміхнутись. Одно слово князя обернулоб її горе в безконечну радість. Вона забула мужа, забула всю осторожність. Серебряний пючитав в її очах таку любов, таку тугу, що мимохіть завагався. Щастя було для неї на віки страчене. Олена належала до другого, але вона любила тільки Серебряного. Чомуж би йому не остатись, не відложити поїздку в слободу? Чиж не сам Морозов просив його?

Так думав князь, і чаруючі образи рисувалися в його уяві, але чувство чести, на мінутку уснувше, душком пробудилось.

„Ні, подумав він, нехай мені сором буде, коли я, хоть в думці, обиджу друга батька мого! Тільки безчесник платить за хліб обманом, тільки боягуз втікає від смерти!"

— Мені годі не їхати! — сказав він рішучо. — Не можу ховатись один від мого царя, коли найкрасші люде гинуть. Прощай, Олено!

На сі слова бояриня впала до землі.

— Розступись же підомною, мати сира землице! — заридала вона: — нема мені життя на божім світі! Наложу на себе руку, отроюся! Не пережию тебе, Микито Романовичу! Я люблю тебе над житте, над світ божий, я нікого крім тебе не люблю й любити не буду!

Серце Серебряного розривалося. Він хотів потішити Олену; та вона ридала що-раз голоснійше. Люде могли її вчути, підглянути князя і донести бояринови. Серебряний се зрозумів, і щоби спасти Олену, рішився від неї відорватися.

— Олено, прощай! — сказав він: — прощай серце, радосте днів моїх! Ними свої сльози; Бог ласкавий, а чейже ми ще побачимось!

Кінець зайцов за хмари, вітер потряс верхи лип, і мов нічний дощ посипались квіти на князя і на Олену. Загойдалось старе галуззя, немов хотіло сказати: для кого мені цвисти, для кого зеленіти! Пропаде дурно добрий молодець, пропаде і його любка!

Оглянувшись послїдний раз на Олену, Серебряний побачив за нею, в глубині саду, темний людський образ. Чи привидилось се князеви, чи слуга який ішов садом, або чи не був се й сам Дружина Андрієвич?

VII.

Александрова Слобода.

Дорога від Москви до Троїцької Лаври, а від Лаври до Александрової слободи представляла дуже живий образ. Безнастанно вганяли по ній царські гонці; товпи людей всіх станів йшли пішки на богомілле; відділи опричників спішили взад і вперед; сокільники відправлялись із слободи в ріжні села з живими голубами; купці тащилися з товарами, сидячи на возах, або відпроваджували верхом довгі ряди возів. Проходили товпи весельчаків зі скрипками, дудами і бандурками. Вони були пестро одіті, провадили з собою медведів, співали пісні або просили у богатих проїзжих.

— Обдарріть нас, государі — говорили вони на всі голоси, — вам Господь дав і землю і всякі достатки, а нам велів жити з того, що нам дасте; так не оставте нас, бідних людей, государі!

— Отці наші, батюшки! — співали деякі протяжно, сидячи коло самої дороги; — дай вам Господи добре здоровля! Донеси вас, Боже, до Сергія Троїці.

Другі додавали до сих слів ріжні додатки, так що, деякий проїзжий в нагороду за веселе слово кидав їм цілий гривенник.

Нерідко весельчики билися з товпами обідраних нищих, котрі з городів і монастирів спішили в слободу поживитись царською милостинею.

Проходили також сліпі гуслярі і сказочники, з гуслями на плечах і тримаючись один одного.

Все се шуміло, співало, лаялось. Коні, люде, медведі — ржали, кричали, ревіли. Дорога ішла густим лісом. Помимо многої людности, лучалось іноді, що узброєні розбійники нападали на купців і обдирали їх до чиста.

Розбої в околицях Москви особливо побільшились від тоді, від коли опричники виперли цілі села хліборобів, цілі посади міщан. Стративши хати й хліб, люде сі пристали до шайок станичників, укріплялися в засіках і зробились не на жарт небезпечними через те, що їх дуже намножилось. Опричники, спіймавши розбійників, вішали їх немилосердно; за те й розбійники не оставались у них в довгу, коли лучилось їм спіймати опричника. Та й не одні тільки розбійники рабували по дорогах. Весельчаки і нищі, подибавши під вечір зле бережений купецький табор, часто виручували розбійників. Купцям було найгірше. Їх рабували і розбійники, і весельчаки і нищі, і пяні опричники. Але вони все таки їздили, кажучи: „Бог милосердний, ачей доїдемо". І незвісно як воно чинилось, алеж купці завсїгди виходили на сре.

(Дальше буде).

ЗАЛЯ НАГЛОГО ВИЇЗДУ вдається до краю дуже дешево на продаж. Дім з найновійшими уміщеннями в дуже гарним і фабричним місті Стейт, Нью Джерзей, недалеко Нюарку, 9 акрів лот, 2 корови, один кінь, гари і прч. Голоситися сейчас до:
GLOBE SERVICE CO.,
436 W. 28-th St., room 41 E. 7th St., New York City. 237,9,41

ЛОТИ! ЛОТИ! ЛОТИ!
Маємо на продаж лоти в дуже гарнім положенню, коло двох стріт-кар в місті Аллентаун, добра нагода для людий котрі хотіли б купити на легкі тут ріпні сплати. Цена лотів від $450 до $870, за готівку, десять процент менше. По всякі інформації прошу голоситися на адресу: 223—
ГРИГОРІЯ ПИПЮК,
159 Tilghman St., Allentown, Pa.
Telephone: 7305.

ФАРМА 5 акрів, 7 кімнат дім, стодола, курник, сад овочевий. — Ціна $1400.
Фарма 50 акрів, новий 9 кімнат дім, ґаз в домі, 2 стодоли, курник, новий гараж, сад овочевий, земля добра. Ціна $2700, готівкою $1200, решта на сплати.
Фарма 30 акрів, 5 кімнат дім, стодола, курник, сад овочевий, 2 коні, 4 корови, 25 курий, плуг, боронн і другі знаряди. Ціна $1600, готівкою $900, решта на сплати.
Маємо більше фарм. Пишіть по каталог. 238-47
B. E. MAYNARD,
Crawford County, Centerville, Pa.

ЗДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛІСТІВ ПРАКТИКУЮЧОГО 27 ЛІТ У ВАШИХ НЕДУГАХ.
Без ріжниці, як застаріла Ваша недуга, я Вам помочу.
Кровяні недуги мужчин і женщин ЗУ успішно модерними методами.
ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всіх случаях нервових, шкірних, кровяних, нирковых, мочевих, ревматичних, геморойдя та недугах кишок — безаміняйте вашу кровь.
Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій нужді. X-РЕЙ і хемічна аналіза.
ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.
DR. LOUIS ZINS, 110 E. 16th St., NEW YORK
межи 4th Ave. і Irvington Pl.
Годинні Денно 9. рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4 пополудни.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6073
коло перших ст. Юрж.
Говорить по українськім.
Лечить успішно нервуть нужди, мужчин і женщин.
Наймодернійші електричні апарати.

SANTAL MIDY
БІЛЬ від НЕДОМАГАННЯ МІХУРА
Скоро полекшає через SANTAL MIDY
Впевніться що се правдивий.
Глядіть за словом „Midy"
Продаєсь у всіх Аптиках.

ВІДОЗВА

до Українців з села Колодіївка, пов. Скалат, проживаючих в Злучених Державах Америки і Канади!

Дорогі Браття!

Світова війна, яка тревала від 1914 р. до 1918, пожерла страшні жертви, але принесла хоть декотрим народам свободу.

Чехи, Поляки, Угри, Хорвати, Латиші і Литовці, всі вони нині панами у своїй власній державі — пішаться національною свободою, ніхто їх не переслідує, ані не гнобить. Тільки, на жаль, нам, Українцям, не принесла ця війна свободи — хоч пожерла міліони синів України, в Італії, Франції, Карпатах, в Росії і т. д.

Полягли за чужі справи, за Австрію та Росію. Правда, пробували і наші Українці вибороти свободу і збудувати свою власну державу та на жаль упали і знов зістали поневолені.

Чомуж упали Українці в тій визвольній війні?

Тому, що ця війна заскочила нас неприготованих свідомо, бож війна поневоленого народу за свободу вимагає організації і свідомости.

Зноваж, щоб бути свідомим, треба учитись, а що ми були до науки байдужні, через це ми упали.

Пізнали ми тепер причину нашого упадку і взялись щиро до науки та організації. Всюди закладають читальні, кооперативи, будують Народні Доми, беруться до просвіти, щоб в будуччині, коли прийде час, не повторилась історія з років 1918—1919.

І ми, Українці села Колодіївки, не остали позаду других і заложили читальню „Просвіти", взялись до науки, а головно звертаємо пильну увагу на нашу молодїж, котра в будуччині має відіграти важну ролю в національнім хиттю.

Маємо хор під управою п. Стефана Кравця, славний на цілу Скалатщину. При читальні є аматорський гурток під управою М. Ляховича, котрий за свої вистави дістає загальне признанне. Молодїж охочо горнеться до читальні і можна сказати, що майже вся єсть членами читальні. Одною перепоною в праці просвітній є брак власного Народного Дому, де можна свобідно розвиватись. І се спонукало нас, що з весною 1927 р. будемо начинати будову Народного Дому.

Місце під сей дім єсть заінтабульоване громадою на нас ще перед війною на площі коло церкви, від Олекси Захарка і Риби Романа, отже в найвідповіднїйшім місци.

Маємо дещо матеріялу і дещо гроша, так, що з весною слідуючого року будемо начинати будову.

А що в теперішних повоєнних обставинах все коштує в десятеро як перед війною, то ми самі без Вашої помочи не в силі побудувати такої будівлі. Про те ми звертаємося до Вас, браття, на еміграції з прозьбою о матеріяльну поміч.

Жертвуйте, що ласка, це для загального добра. Ваші жертви поможуть нам поставити таку інституцію, з котрої в будуччині має вийти свідоме громадянство.

Громадяне, жертвуючі $20 і більше, будуть вписані в члени основателїв.

Гроші просимо посилати на руки Ілії Вавришина, 83 Jackson St., Holyoke, Mass., котрий єсть уповажнений до збирання жертв на повище згадану ціль.

ЗА КОМІТЕТ БУДОВИ НАР. ДОМУ В КОЛОДІЇВЦІ:
Павло Шийгель, голова; **Ів. Поліщук** („Коваль"), касієр; **Теодор Чорний**, писар. (Печать).

ГРОМАДЯНЕ!

Село наше потребує від нас помочи та щоб таку поміч дати, ми заснували тут в Америці комітет, котрий радо займеться збіркою і всякі жертви, зложені на будівлю Народного Дому в селі Колодіївці, просимо слати на адресу касієра: Semeon Wawryshyn, 353 Park St., Holyoke, Mass.

Зібрані жертви умістимо в банку, а по висилці в рідне село оголосимо в часописи всіх жертводавців.

Хтоб з односельчан тут в Америці і Канаді бажав пояснень що до повисше згаданої справи, радо це зробить уповажнений комітетом з рідного села Ілія Вавришин, 83 Jackson St., Holyoke, Mass.

ЗА ДОПОМОГ. КОМІТЕТ БУДОВИ НАР. ДОБУ В КОЛОДІЇВЦІ ТУТ В АМЕРИЦІ:
Мих. Чорний, голова; **Семеон Вавришин**, кас.; **Мих. Гуменюк** і **Ілія Вавришин**, писарі.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!
ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.
Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, медалий, шапки або шапок рідних, то вкорайтеся до нас з замовленнем.
МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШИМ ЦІНІ ЯК ДЕ-ІНДЕ.
ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
Американський прапор:
8x6 стіп $8.50 | 5x5 стіп $6.00 | 6x4 стіп $6.00 | 5x7 стіп $7.00
Український прапор, з гербом на обі сторони:
2x3' стіп $5.25 | 3x5 стіп $6.00 | 4x3 стіп $7.00 | 5x7 стіп $10.00
Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як парадів, пікників і прогульки, виступити в своїм прапорами, відзнаками і лентами в шапках. Просимо щиро всіх Українців до нас з замовленнем, бо ми ручимо за тревалість і красу виконаних у нас робіт. Ми уділяємо Вам всяких інформацій. І вийшло Вам сейчас наш катальог з вирисунком і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:
EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

МИТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АЛЕНТАВН, ПА. Отсим повідомляється члена Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, що мітінґ відбудеться дня 17-го жовтня, о 2-ій год. пополудни, в залі Д. Черчіна, 625 Grant St. Проситься довгуючих членів виконити свої залегдости. Члени, котрі ще не зложили своїх датків на Сиротинець, нехай принесуть на цей мітінґ. — Управа Братства.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, відд. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, дня 16. жовтня, о год. 7.30 вечером, в залі Укр. Нар. Дому на Грів'ста, 72 Морріс ул. Довгуючі члени мають вирівнати свої залегдости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Гавка, кас.; Семен Кусень, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Подається до відома членам Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 17. жовтня, о годині 2-ій пополудни, в домі Тов. Горожан, 847 N. Frankli St. Кождий member вирівнає свої вкладки, а також зложить жертву на Сиротинець Союза. Всі, котрі занимались збиранием жертв на памятник Івана Франка, а мають у себе зібрані гроші, нехай враз з листами звертають до уряду, бо збірку замикається а гроші вишлеся на призначене місце. Також пригадується, що кождий член має прийти на баль в суботу, дня 16-го жовтня. Котрий з членів не прийде на баль без важної причини, заплатить кару 1 дол. на Сиротинець У. Н. Союза. — Р. Карпін, пр.; І. Савчин, кас.; Р. Карбівник, секр.

ПАСЕРК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. Т. Шевченка, від. 42, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 17. жовтня, о год. 2-ій пополудни, під ч. 237 Hope Ave. Проситься членів і членкинь прибути на той мітінґ, бо є важна справа до порадженя, а то: відсвяткування свята по бл. п. Іванови Франкови в десятьлітну річницю Його смерти. Рівнож проситься довгуючих членів вирівнати свої залегдости. — В. Лелет, предс.; О. Свитак, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що приватний мітінґ відбудеться в неділю, дня 17. жовтня, о год. 2-ій пополудни точно, в залі церковній, 303 Hudson Ave. Проситься членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя; буде також упроваджене касове. Проситься членів явитись на означений час, щоб не продовжувати мітінґу до пізна. Також проситься тих членів, котрі ще зложили нехай на Сиротинець, щоб були ласкаві зложити на сім мітінґу, бо уже зраніша пора вислати гроші в призначене місце. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залегдости. В сім місяци будемо приймати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного. Тому користайте з нагоди і приєднуйте своїх знакомих, поки не запізно. — Мих. Бінашевський, предс.; А. Іванів, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Я. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх мішаних і позамісцевих членів, що місячні і тримаєтальні зборі відбудуться в суботу, дня 16. жовтня, точно о год. 8-ій вечер, в У. Н. Домі, 217 Ist 6-то ул. Обовязком є кождого члена прибути на збори, бо є важні справи до полагодженя. Пригадується інтересованим членам, щоби привели зі собою нових членів до Братства будуть принимати після статута а до У. Н. Союза без вступного. Невнишійся член на зборах підлягає карі після своєї уховали. — Г. Алецький, предс.; Н. Марків, секр. рек.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Нев. Зач. Пр. Діви Марії, відд. 112, повідомляє своїх членинь, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 17. жовтня, зараз по Св. Божій у школі парохіяльній. — Е. Кулачинська, секр.

ДЖЕМС В. РАЙЛІ.

Джемс Витком Райлі (Riley), один знайбільш популярних поетів Америки, родився в 1853-ім році в Індіяні. Ще малим хлопцем пішов з дому і десять літ мандрував з міста в місто, заробляючи на прожиток малюванням вивісок. Перші його вірші не мали успіху, — ніхто не хотів їх друкувати. Щоби відомстити редакторам, Райлі сам видав свої вірші, та не під своїм іменем, а з вступною заміткою, що це ново найдені поезії відомого великого поета, Едгара Алена По. Яко такі вони зробили сензацію, та доказали не так поетичний хист Райлі, як нерозуміння тих критиків, що справді повірили. Коли виявилося авторство, вони, звичайно, були дуже обурені, та Райлі воно не помогло. Літератором він все ще не зробився, а пристав до майдрівної трупи музикантів, з якою знов став скитатися по Америці. Славу і гроші дали йому аж в кінці 80-х рр. полу-сентиментальні вірші, писані „індіянським" діялектом, за які стейт Індіяна проголосив його своїм „національним поетом" і в 1915 році установив день уродин Дж. В. Райлі, — 7 жовтня — як стейтове свято.

HOLUB'S PHYSIO-THERAPEUTIC TREATMENT PARLOR.
Здоровля! — се Ваш найбільший скарб.
Електричні і ручні масажі, зільні купелі, гоячі електричні лямпи, медична гімнастика і другі всякого роди електричні лічення. Приватні поради здоровля для женщин. Доктор в офісі.
Годинн: 9—12; 1—4 для женщин; 5—9 вечер для мущин. В неділі від 9—2 для мущин.
Адреса:
801 — 45th ST., cor. 8th AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Windsor 0930.

„ЦАРІВНА"
ПОВІСТЬ
написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА
Ціна $2.00.
Можна набути в Книгарні „Свободи" "SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПРИКАЗ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ сестри Анни Мурин з роду Шийцар, з села Тишиця, повіт Сокаль, про котру незнаю вже 4 роки, має перебувати в Савова, Ню Йорк на фарм. Хто би за ню знав, або вона сама, прошу голоситись до: 239-40
MELANA MAZIAR,
1415 Putman Ave., Zanesville, O.

ПОШУКУЮ п. Онуфрія Мисика з Рогатинського повіту, студента висших шкіл і слухача університету Львові в-роц 1907—1910. Я сам з Галичини, бувший майстер столярський. Голоситись до: 238-43
PETER DOMINKEWICZ,
38 Lenox Ave., Mineola, L. I., N. Y.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В НЮАРКУ, Н. ДЖ.
пошукує дяко-учителя. Прошу голоситися на адресу: 237-40
о. ПЕТРО ПАШКЕВИЧ,
35 Morton Street, Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ
з всіма потрібними приборами і товаром, враз зі склепом мешкальні кімнати, гараж, вуджарня, курник; рент за все $45 місячно. Інтерес добрий і продається дешево по причині слабости в родині. Голосити: 239,41,3
W. LUCYSHYN,
56 Kelly Street, Rochester, N. Y.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається перекладанням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокрепні, патентові і прочі справи. 191—

КАРТИ ДО ГРАННЯ.
Можна пізнавати їх з заду і переду. Знаки механічні, легкі до читання скоро можна навчитися їх пізнавати. Ціна 1 пачка $2.00; 2 пачки $3.00; 1 тузин $14.00. 238-43
CAPITOL ART CO.,
Box 151, Ft. Wayne, Ind.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТРАЮЧИХ ПРЕДСТАВЛЕННЯ
МАЮ НА СКЛАДІ всякого рода костюми до аматорських представлень. Також українські народні строї на концерти і народні виступи, як також всі потрібні прирядя до характеризовання, як: перуки, вуси, бороди, фарбки, мастиці і т. п. 204—
Замовлення на костюми до представлень належить присилати на три тижні перед представленнем, подаючи точний спис граючих осіб, на адресу:
M. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ЯК ПОЗБУЛАСЯ РЕВМАТИЗМУ.
Знаючи з переконання тяжкі терпіння ревматизму, пані І. Е. Горст, 204 Davis Ave. E-93, Bloomington, Ill., є такою, що се пізнається з нею, що хоче сказати всім терпіючим на подобутися його звичайною методою в дома. Пані Горст нічого не продає. Дишіть їй, бо єї спосіб, а дасть їй до неї з Вашою адресою, а вона пришле до вашої сцю цінну інформацію Вам цілком даром. Пишіть до неї сейчас поки не забудете. 204—

КНИГА ТАЄМНИЦЬ чорної магії, або польський чорнокнижник, або наука відкритя способу зауживання після славного штукаря. Штуки механічні і продукції, ручні штуки, штуки з рішми, гинуча срібна монета в руках і богато инших цікавих штук; з пересилкою 25 ц. Пишіть до European Book Supply Co., 1449 W. Division St., Dept. 8. Chicago, Ill. 104—

СТІННІ КАЛЄНДАРІ на рік 1927
ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.
Маємо на складі 30 ріжнородних календарів на 1927 рік. Календарцем друкований по українськи, свята означені червоним буквами.
Ціна за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за долара.
Шторникам, агентам і для тих, що хотять занятися продажею календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. За попередним надісланем $5.00, вишлемо 30 штук оказових календарів, щобисте оглянули, а опісля замовляли більше число. Замовлення посилайте на адресу: 239—
UKRAINIAN BAZAAR,
168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ЮЛІЯ ЯГРЕВА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Похорони, кремації, перевозки, бальсамовання і всякі інші потребі.
ЛОТ ЛІЛІЯ
159 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 9000

Др. В. Клодницький.

УКРАЇНА В 1918 Р. В ОСВІТЛЕННЮ АВСТРІЙСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ

(10)

(Продовженнє)

Прилога до звіту 41/політ.

Промова гетьмана Скоропадського:

„Почуваю себе щасливим поздоровити у себе пана генерал-фельдмаршала та представників славної німецької армії. Піднощу чарку за здоровля хороброго німецького війска, яке помагає нам при творенню самостійної української держави та при заведенню ладу і спокою в краю. Піднощу здоровля Вожда славної Армії. Генерал-фельдмаршал хай живе!"

Відповідь ген. фелд. Айхгорна:

„Пане гетьмане! Дякую сердечно за Ваші зичливі слова та за висказану увагу. Пане гетьмане, Вам звісно, що я воїн і тільки як такий, можу відповідати. Німецьке війско прийшло сюди, згідно з приказом нашого Верховного Вожда. З особливою радістю ми взяли на себе обовязок виконання приказу. Наше завдання полягає в тому, щоб прийти з помочю тому народови, який хоче увільнитися від своїх гнобителів і для нас є це гарною та благородною задачею стати першою підпорою для молодої держави т. є. започаткованя державної будови. І коли з ріжних сторін стрічають нас в цьому краю не з особливою радістю, тільки з недовірям, а часом явно ворожо, то це мене глибоко засмучує, однак я сподіюся, що коли Україна буде стояти на власних ногах як самостійна і независима держава, то тоді ці люде, з вимком тих, які з користолюбія бажають продовжати революційний стан у вічність, будуть з вдякою споминати німецьких вояків. Той час прийде напевно, той час, в якому Україна, якої розбудову Ви, Пане гетьмане, з сильною рішучостю та з вірою в Бога переняли на себе, знова розцвіте, тоді пічнеться праця по містах, селах, фабриках і на полю, щоб принести богаті плоди. Той час прийде, тому, що українська держава, пособлювана патріотичною вірностю власних горожан та ведена урядом, який створений на народній основі, буде попереду всіх. З цілого серця бажаю, щоб такий час прийшов, та на щасливу мій бутність підношу мою чарку, з окликом: Хай живе Україна і її гетьман!"

Генерал Краес, командант австро-угорських військ приблизно в місяць по договорі гетьмана з Австрією (22. V.) подає з місця постою (Одеса) австро-угорської схід. команди, звіт про політичні напрями на Україні.

Аналогічний звіт, п. з. „Звіт про українські відносини" ми вже мали з иншого джерела і іменно: ц. і к. команда жанд. для Галичини і Буковини в Чернівцях з 19. VI. 18. Розв. ч. 435 опубл. 31. VIII — 2. IX. 26. у Свободі.

Булоб дуже вказаним, щоб шановні читачі оба ці звіти собі проаналізували, щоб мати точний образ головно партійного життя на Україні. — Для орієнтації годиться підчеркнути, що команда жандармерії в Чернівцях, з полковником жандармерії Фішером на чолі, не підлягала генер. Кравсові, але Нач. Команді Армії.

Відпис.

Ц. і к. команда Східної Армії
Розв. № 831.
Політичні напрямки на Україні.
Розв. Віділ до 13/довіроч.

До ц. і к. Нач. Команди Армії, Розв. Відділ в постою.

Полева почта 332, 28 червня, 1918 р.

Велике число партій, істнуючих на Україні можна зібрати в 3 головні групи.

I.

Горожанські партії:

1) Російський Народний Союз (російські монархісти).

2) Українські націоналісти (українські монархісти).

3) Національна партія Свободи — Кадети.

II.

Умірковані соціялісти:

1) Народні соціялісти.

2) Жидівська народня партія (заступає виключно інтереси Жидів).

3) Жидівська Сіоністична партія (заступає створення жидівської держави).

4) Російська соціял-демократична робітнича партія, меншевики.

а) Союз;

б) сепаратисти.

5) Жидівська соціял-демократична робітнича партія.

6) Українська соціял-демокр. партія.

7) Польська партія соціялістична (П. П. С.).

8) Польські соціял-демократи.

III.

Соціял-революційні партії:

1) Українська соціял-революційна партія.

2) Жидівська соціял-революційна партія.

3) Російська партія соціял-революціонерів.

а) праві;

б) інтернаціоналісти;

в) ліві.

4) Польська соціял-революційна партія, фракція.

5) Литовські соціял-демократи.

6) Партія анархістів і комуністів та ліве крило російської соц.-демокр. робітничої партії, названої в II. під точкою 4:

а) інтернаціоналісти;

б) большевики.

На чолі кожної партії стоїть совіт (рада). В Одесі істнує крім цього совіт робочих депутатів, який стоїть на чолі всіх робітників. До цього совіта висилається відпоручників всіх названих робітничих партій, так що він має 500—600 членів.

Перша група партій була вредувана входом наших військ на Україну, тому, що вони сподівалися від нашої військової сили привернення їхніх давних прав — з егоїстичних мотивів. Члени цих партій є власне тими, що називають наш наступ на революційні партії за слабим та жадають острійшого поступування. Вони жадають знищення всіх революційних ідей, щоб знова почати самовільне панованя там саме, де їх в цьому перепинила революція. Чим енерґічнійше ми виступимо супроти соціял-революціонерів, чим більше їх залякаємо, чим більше вони стратять на силі, тим лекше буде опісля віднова горожанського режіму. Революційні ідеї були надто поширені, гасла „абсолютна рівність", „поділ землі" надто приманчиві, щоб уми вже утихомирилися. Буржуазні „партії знають, що своє майно, а по більшій части і життя, мають завдячувати тільки вмашерованню австрійських військ. Вони знають, що український уряд не має сили виступити проти революційного руху та що теперішний спокій збудований на багнетах центр. держав.

Третя група стоїть на становищі абсолютного опору супроти нас. Наколи не прийшло до збройного спротиву та повстання, то це належить в той спосіб пояснити, що провідники цих партій уважають, що ще не прийшла хвиля для виступу. Конфіденти повідомляють про засідання та збори, на яких як найзавзятійше аґітується проти осередних держав та способоруються средства та способи боротьби. Належить сподіватися, що з часом і цю справу залагодиться, бо чим більше уплине часу, тим більше всі здобутки революції йдуть в забуття.

(Далї буде).

ПРАЦЮЙ І ЩАДИ ЗА МОЛОДУ — НА СТАРІСТЬ ПРИДАСТЬСЯ
Телефон Банку: Arlington 1031. — Філії: Empire 9364.
DAVISON AVENUE BANK
ІВАН Е. БУЧКО, властитель
COR. DAVISON & NEWBERN, — DETROIT, MICH.
ФІЛІЯ: cor. JOS. CAMPAU & DANFORT, — HAMTRAMCK.
Перепроваджуємо всякі справи банкові.
Висилаємо гроші до всіх частий світа.
Продаємо шифкарти найлїпших корабельних компаній.
Виробляємо гіпотеки (морґені) і контракти.
Говоримо по українськи. — Всякі поради даром.
ВЛОЖИТЬ СВОЇ ГРОШІ ДО УКР. БАНКУ — ТАМ БЕЗПЕЧНО
НЕ ТРИМАЙТЕ ГРОШІЙ ДОМА — НЕБЕЗПЕЧНО!
ГРОШІ ВЛОЖЕНІ В БАНКУ БЕЗПЕЧНІ І ПРИНОСЯТЬ КОРИСТЬ!